

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetés: helyben, házhoz hordva:
Egész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy hónapra . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Felolvasó szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, postán kifizetve:
Egész évre . . . 15.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy hónapra . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám.

A hajduk ökle.

Győzött a függetlenségi eszme minden terrorizmus ellenére.

Lecsapott a hajduk ökle! Lecsapott a kormány mungóhadára és lecsapott nagyon sokakra. Mert sokaknak fog fájni ez a hatalmas öklöcsapás, amit a hajduk mértek a kormány zsoldos hadára. Hiába minden terrorizmus, hiába a júdái aranyak kárhözatos csörgése — nem tudtak erőt venni a hajduk becsületes, romlatlan érzésén.

A hajduk megvetéssel utasították vissza a hatalmas főispán minden erőszakos kísérletét, amellyel leakarta törni a mi tiszta szívű népünk akaratát. A mi hajduink itéltek! Hatalmas és impozáns módon. Azt hisszük, hogy Domahidy Elemér főispán ur nem fog örülni annak a kemény öklöcsapásnak, amely őt és a mungó bérenchadát érte a nádudvari választáson.

A nádudvari példából tanulhat a kormány, tanulhat György Endre és tanulhat a hatalmi túltengésben szenvedő főispán. Nagy hangon hirdették a mungó uraimék, hogy így meg úgy: ez, meg az lenne, — csak irjanak ki egy új választást. Tessék! Itt van az eredmény. A nádudvari példa bizonyít! A nádudvari öklöcsapás égőn piros foltot éget azoknak a lélekfűfűroknak a sápadt arcára, akik azt hiszik: hogy erőszakkal, pénzzel és butító szesszel mindent meg lehet csinálni Magyarországon.

Nem úgy van nagy jó urak! Az az idő már régen elmúlt. De nem is jön vissza többé. A magyar nép öntudatra kezd ébredni. A magyar nép meglátta, hogy mit jelent a «nemzeti munka» hamis cégere alatt folytatott «munkálkodás». Véreinket feláldozni az osztrák militarizmus molochjának, utolsó fillérünket is odaadni a végrehajtónak; koplalni, szenvedni, nyomorogni Ausztriáért, a mindenható «Összbirodalom» eszméjeért — ez az eredménye a híres «nemzeti munkapártnak».

Az a mi legnagyobb hibánk, hogy mindig voltak közöttünk labancok, muszkavezetők, darabantok, mungók, akik nem állották áruba bocsátani lelkiismeretüket hitvány bérenc zsoldért. A legutóbbi mungó-választások örökös szégyene lesz a magyarnak. Minden akciónak reakció a következménye. A vérünk neme is felnyílik lassan és kezdjük belátni, hogy nagyon keservesen fizetjük mi meg a választási etetést-ítatást, a labancok judás bérét.

Ezért nagy jelentőségű a nádudvari példa. A hajduság ökle hatalmas csapását meg fogja érezni nemcsak az itteni mungótábor, hanem az egész ország «nemzeti munkássága», mert a nádudvaron az egész ország hangulata itélt; mert a nádudvari ítélet az egész ország öklö-

csapása a mindenre kész mungók félelemtől sápadt arcára.

Igen, mert eljön az ő végök is. Elközelg és már nincs is messze. A nádudvari pofon a vég kezdete. Sok, nagyon sok öklöcsapást fognak még azok kapni, akik Ausztria fojtogató karjai közé akarták kergetni ezt a szerencsétlen országot. A nemzeti öntudat ismét ébredni kezd és feltámadása hatalmasabb lesz mint valaha! Ez az öntudat fogja elsöpörni a semmiségbe, a megsemmisülésbe a most uralmon levőket. Uralom! Ennyit ér az ő uralmuk. Mert mindennek van határa és egyszer csak betelik a pohár. Most már csordultig volt. A nádudvari választás aktái szegyenletesek és arcpiritók azokra nézve, akik nem restelték feltételezni a szintiszta, józan és becsületes hajduságról, hogy beveszik az ő népiöntő maszlagaikat. Példa és tanúság lehet ez a választás ezek előtt az urak előtt, akikre oly hatalmasan csapott le a hajduság hatalmas öklöcsapása!

Weszprém István, a nádudvari kerület függetlenségi jelöltje fényes győzelmet aratott György Endre volt darabont miniszterrel szemben. — Pedig a főispán és mindenre kész szolgakara mindent megtettek arra nézve, hogy a becsületes, tiszta érzésű független hajduságot tévutra vezessék. Hetek óta folyt már az aknamunka a kerületben. Hihetetlen fogásokkal és trükkökkel éltek a mungók. A verembe azonban, amit a függetlenségi pártnak ástak ebben az ösiségi kerületben, ők maguk buktak bele. György csufosan megbukott és pártja nagyrésze az utolsó pillanatban józan belátására térve, megundorodott a mungó pénztől, etetéstől-ítatástól — és átpártolt a függetlenségi párt szintiszta, mocskotalan lobogója alá.

A választás.

Szines, eleven képet nyújtott a nádudvari választás. Már kora reggeltől megkezdődött a felvonulás. Különösen az erős, tönkreteszhetetlen függetlenségi érzésű Kaba tett ki magáért, — 130 kocsival vonultak fel a választáshoz a kabaiak.

De a többi községek is derekasan viselkedtek. A hangulat a függetlenségi között mindig a leglelkesebb volt. Annál lehangoltabbak voltak a mungók, akiket az elmúlt éjszaka az a nagy vereség ért, hogy Földesről 80 «báránka» pártolt át a függetlenségi lobogó alá.

Az egyes községekből a függetlenségi pártiak a következő számarányban sorakoztak a Weszprém István pártjához, akik mindnyájan a választási urnák elébe járultak:

Kaba	370
Földes	200
Nádudvar	140
Egyek és Tiszacsege	80
Püspökladány	200
Tetétlen	70

függetlenségi párti szavazóval.

A szavazást reggel nyolc órakor kezdték meg a kerület választói. Két szavazatszedő bizottság előtt folyt le Nádudvaron a választás; az egyiknek az elnöke Kiss Ferenc püspökladányi lelkész, a másiknak Csapó István földbirtokos volt.

Kivonult a választáshoz a debreceni 39. gyalogezred és a Vilmos-huszárezred egy-egy százada, akikre azonban a választás során egyáltalában nem volt szükség. Kiss Ferenc elnöklése alatt szavaztak a nádudvariak, püspökladányiak, egyekiek és tiszacsegeiek; Csapó István elnöklése alatt álló szavazatszedő bizottság pedig a kabai, tetétleni és földesi választók szavazatait szedte.

A szavazást a Weszprém-párt kezdte és a szavazatok 10 órakor a következőképpen oszlottak meg:

Weszprém 121, György Endre 134. Tizenkét óráig körülbelül meg is maradt ez az arány, ekkor

Weszprémnek 484, György Endrének 406 szavazata volt. Most kezdtek felvonulni a kabaiak, amelyeknek tömött sorai teljesen tönkre silányították a mungó tábor. Egy órakor már Weszprém hatalmas előnyben volt és a munkapárt teljesen elveszítette minden bizalmát. A szavazatok ekkor a következőképpen állottak:

Weszprém: 789, György Endre: 445.

Ezután aztán még rohamosabb lépésekkel nő a Weszprém-párt többsége. Két órakor már így állottak a szavazatok:

Weszprém 983, György Endre 491.

Ekkor a mungók még egy utolsó és kétségbeesítő erőfeszítést tesznek. Elővesznek mindenkiket, aki csak él. A nagy munkának meg is lett az eredménye. Három órára így állottak a szavazatok:

Weszprém 1005, György Endre 761.

De aztán ezzel igazán kimerültek a mungók. A végső kétségbeesés sem használt már semmit s az egész párt rakásra szökik az elszánt függetlenségi tábor előtt. A mungók között nagy a riadalom. György Endrét most már semmi sem mentheti meg. Mivel pedig a szavazók már csak alig-alig szállingóznak, az elnök háromnegyed 5 órára kitűzi a zárórát.

Háromnegyed 5-kor lezárják a szavazato-

kat, amelynek az eredménye az, hogy Wespriemy István függetlenségi jelölt kapott 1056 szavazatot,

György Endre munkapárti jelölt pedig 868 szavazatot.

Ezek szerint Wespriemy Istvánt az elnök 188 szótöbbséggel a kerület megválasztott képviselőjének jelenti ki.

Wespriemy István megválasztása és a függetlenségi párt győzelme az egész kerületben osztatlan örömet keltett. Míg a munkapárti választók nagy része, — akik nem meggyőződésből szavaztak a darabont György Endrere, — még ezek is örültek a Wespriemy István megválasztásának.

A városi választás.

Harc az önjelöltek ellen.

A Kossuth- és Varga-utcai jelöltek.

A város egész közönsége teljes megnyugvással vette tudomásul azt a tényt, hogy a város vezető férfiai: a függetlenségi és 48-as párt és a városi párt közös megegyezéssel megállapították a jelöltek névsorát.

A felállított 50 jelölt közül 38 a függetlenségi elv híve, 2 pedig mérsékelt irányú nemzeti ellenzék ipolitikát követ. A jelölés tehát függetlenségi szempontból is teljesen megfelelő.

Rendbontók, zavartsínálók azonban mindig akadnak. Ilyenek az önjelöltek, akik saját magukat nevezik ki jelöltül és saját magukban van az a roppant nagy bizalom, mely az ő megválasztásukat követeli.

Itt az ideje, hogy a felburjánzott önjelöltségi mániátv égre lehetetlenné tegyünk.

A város józan, értelmes népe nem is ül fel az önjelölteknek.

Több függetlenségi párttag neve is szerepelt a zavartsínáló listákon.

A párt tekintélyes tagjai erre beadványt intéztek a párt vezetőségéhez, melynek lényeges része a következő:

«A választásra vonatkozó megállapodás minden párttagra erkölcsileg kötelező.

Ennek dacára olyan szavazólapok vannak forgalomban, melyeken pártunk több tagjának neve szerepel, kik pedig nem jelöltek.

E kérdést sürgősen tisztába kell hozni.

Ha fenti párttagjaink — amint reméljük beleegyezésük nélkül kerültek reá e listára, akkor nyilatkoztassák ki, hogy a párt határozatot tiszteletben tartják.

Ha pedig akármelyik párttag a párt határozatával, a párt becsületbeli kérdését képező megállapodással szándékosan ellentétbe helyezkednék, intézkednünk kell, hogy e párttag, bárki legyen is az, példaadásképpen pártunkból ki-zárassék.»

Az önjelöltek disztelen csapata mellett meg kell emlékeznünk azoknak a párttagoknak nevével is, kiknek nevével, akaratuk ellen, vissza-élték.

Igy egyes tulbuzgó munkapárti emberek a Kossuth-utcán dr Szücs Géza nevét, a Varga-utcán pedig dr Csáth Sándor és Beregi Nagy Sándor nevét hozták forgalomba.

A pártvezetőség kérdést intézett nevezett párttagjainkhoz e tekintetben és dr Szücs Géza, Beregi Nagy Sándor és dr Csáth Sándor egyezően kijelentették, hogy beleegyezésük nélkül kerültek a szavazólapokra, ők a megválasztásra nem reflektálnak és a párt hivatalos határozatát tartják magukra kötelezőnek.

Ez alapon a pártvezetőség felhívja pártunk összes tagjait, hogy e választásnál tekintsenek el a Kossuth-utcán dr Szücs Géza, a Varga-utcán pedig Beregi Nagy Sándor és dr Csáth Sándor különben tisztelt neveitől.

Pártunk jelöltjei a Kossuth-utcán a következők:

1. Dicsőfi József ref. lelkész.
2. Juhász Ignác ügyvéd.
3. Herczeg János tanító.
4. Dr Körösi Kálmán ügyvéd.
5. Rochlitz Arthur bankhivatalnok.
6. Varjassy Imre Kovácsmester.
7. Pethő István tímármester (Timár-utca 40. sz.)
8. Kelemen Gábor gazda (Kigyó-utca 33. szám.)

A Varga-utcán pedig a következők a hivatalos jelöltek:

1. Jánosi Zoltán ref. lelkész.
2. Eckstein Márk máv. főfelügyelő.
3. Dr Révi Nándor ügyvéd.

A siker titka.

Irta: Dr BANYAI ELEMÉR.

A magyar könyvpiacnak, de jó lelkiismerettel lehet mondani, a magyar kulturának, is, egy év múlva nevezetesen eredménye lesz. A Tolnai-féle tizkötetes Világtörténelem utolsó kötete ekkor fog megjelenni s nyomban rá százezer magyar olvasónak a hajlékába bevonu la modern vállalkozásnak egy olyan nagyszabású ténye, aminő nemhogy nem volt eddig még soha Magyarországon, hanem még csak nem is mertek a kivételére gondolni. Ez a huszonöt kötetes lexikon, melynek már meg van a neve is: Tolnai Világlexikona. Olyan dolog ez, mint amikor előbb tartják a keresztelőt, mielőtt a gyermek megszületett volna. Annál érdekesebb így a dolog, mert azt mutatja, hogy várják már a jövővet, hogy nagy várakozásokat fűznek hozzája s mivel tele van a legszebb ígéretekkel az érkezése, a körülötte sürgölődő írók, tanárok, tudósok és művészek mindent elkövetnek érdeme szerint való fogadására.

Meghuzzuk mi is a harangot és elébe konditunk nek a nagyszabású eseménynek, mert, bár Magyarországon az utóbbi években kifejlődött az a szép szokás, hogy mindenről innak és mindent a közönség elé hordanak, amiben a botránynak és a szenzációnak legkisebb eleme lappang, ellenben igen komoly kulturális vállalkozásokat csodálatraméltó közönyösséggel agyonhallgatnak, — bennünket nem kötelez semmi arra, hogy mi is hallgassunk. Pláne olyan esetben, mikor tiszteletreméltó és komoly munkaságról van szó, mely ennek az országnak sok-sok ezer polgárát, családját és úgy szegényt, mint gazdagot érdekelni fogja.

Igaz, hogy minden ilyen vállalkozás egy-

uttal üzlet is, csakhogy a tudományos akadémiák, a népművelő társaságok, a színházak, irodalmi egyesületek is mind üzletek, mert az író nem adja oda ingyen a munkáját, a színház nem ingyen tartja előadásait s az akadémiák is nemhogy ingyen, hanem drága pénzen árusítják kiadványaikat. Egészen rendben van eddig a dolog s az volna épen a legfurcsább kívánság, hogy mikor az élet minden berendezése aze mberi munka kölcsönös méltánylására és értékelésére van alapítva, sült galambok röpködjenek a levegőben és minden utánjárás nélkül asztalunkra terítsék a legválogatottabb falatokat. Sokkal szerényebb és okosabb az emberiség, hogysen ilyen eldorádói vággyakkal zaklatná magát, melyekben úgy sincs semmi realitás.

De országos érdekű közügyggyé válik minden üzlet és vállalkozás, ha tisztességes, szolid lapokon épül és sok ezer embernek van haszna belőle. Gróf Széchenyi István a legelkessebb magyar ember valamikor arról ábrándozott, hogy a művelődés úgy el fog terjedni ebben az országban, hogy a kaszinókban, vidéki, községi egyletekben és a családi házakban minden magyar ember olvasmányai utján értesülhet az ország és a világ dolgai felől s megvitathatja mindamaz eseményeket, melyek a magyarság és az emberiség életét mozgatják. Ez az ideális világ még nem teljesedett ugyan be nálunk, de mar nem is egészen az írott malasztok közé tartozik. A TOLNAI VILÁGLAPJA is a maga szerény eszközeivel és a maga hatáskörében előkészítette tizesztendős fáradságtalan munkájával ennek az új világnak, a folytonosan művelődő és a kultura fenséges szolidaritásában élő Uj-Magyarországnak a lassu fokozatos kialakulását.

4. Pálffy Gábor birtokos.
5. Poroszlay László bankigazgató.
6. Zélinger Ede cimpfestő.
7. Dr Kovács József ügyvéd.
8. Dr Gáspár Géza orvos.

Országgyűlés.

Návay garabonciáshodik

A képviselőbe ülés.

A béke jegyében ma alig husz képviselő jött be a Házba, pedig a fegyverszünet ellenére egész váratlanul olyan házszabályvita kerekedett az ülés elején, melytől sokan már a békét feltették. Návay Lajos elnök ugyanis a feliratok előterjesztésekor azt a kijelentést tette, hogy «a feliratok és kérvények kiadatnak a kérvényi bizottsághoz». Justh Gyula ezt észrevette és követelte, hogy az eddigi gyakorlat értelmében intézzen az elnök kérdést a Házhoz, hogy mit óhajt határozni a kérvényekről.

Polónyi Géza és gróf Batthyány Tivadar nyomban hozzá szóltak a kérdéshez s már-már ugyl átszott, hogy a fegyverszünet ellenére, újból visszaesünk az obstrukcióba. De bár Návay határozottan kijelentette, hogy az eddigi gyakorlattal ellentétben, nem fogja többé megengedni, hogy a kérvények fölött vita és határozat legyen, az ellenzék belenyugodott egyelőre az ügy ilyen elintézésébe és az incidens az ülés-teremben minden komolyabb következmény nélkül véget ért.

Elnök: Návay Lajos.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után

Elnök bemutatja a Kuria átiratát, melyben ez közli, hogy a Beöthy László mandátuma ellen beadott petíciót elutasította.

Az elnök ezután több kérvényt mutat be. A kérvények — ugymond — kiadatnak a kérvényi bizottságnak. (Zaj a baloldalon.)

Justh Gyula: A házszabályokhoz kér szót. (Mozgás a jobboldalon.) A 242. szakasz elrendeli ugyan, hogy a kérvényeket a bizottsághoz kell utasítani, de nem zárja ki az erről való vitát, vagy azt, hogy valaki a Ház tagjai közül más bizottsághoz való utasítást is indítványozzon. Kéri tehát az elnököt, hogy úgy, mint szombaton, ma és a jövőben is javaslatot

Es nem kell kicsinyelni csöppet sem az elért eredményeket. Mert ez a vállalkozás ma azt jelenti, hogy nincs az országnak olyan zuga, ahol a Tolnai Világlapját és kiadványait ne olvasnák s a magyar író erejének és életrevalóságának becsülete van ezáltal nemcsak a magyar uri és kispolgári társadalom körében, hanem a nemzetiségi pontokon is, hol a Tolnai Világlapját minden héten egyforma érdeklődéssel és szeretettel várják. Vigasztaló dolog tudni azt, hogy a gránicokra kitolt csendőrsőrkön, a vármegyék őrszobáiban, kaszárnyákban, a faluházán, tengerentúli országokban, a magyar és a nemzetiségi polgárság otthonában éppen úgy, mint az olvasókörökben a művelődni vágyó, de szerényebb viszonyok között élő emberek egész tömege, valamint az egész intelligencia megtalálja és kielégítheti szellemi szükségseit, mert a vállalat is a maga üzleti igényeivel alkalmazkodik publikumának a vagyoni viszonyaihoz. Ez a felismerés tette a Tolnai Világlapját a legelterjedtebb és legnépszerűbb magyar szépirodalmi ujsággá. Következése volt ennek az okos üzleti politikának aztán az a hatalmas siker, mely a Tolnai Világtörténelmének kiadásánál mutatkozott. Nyolcvanöt ezer előfizető jelentkezett eddig a kötetek megszerzésére s ez a szám meghatározó bizonyítéka annak a mohó tanulmányvágyásnak, művelődésnek és érdeklődésnek, ami az emberek lelkében él.

A Világtörténelme most következik az ennel is nagyobb és egyetemesebb érdekű vállalkozás, a huszonöt kötetes Tolnai Világlexikona. Eddig tizennyolc kötetből állott a legteljesebb magyar lexikon s belekerült a beszerzése körülbelül 216 koronába. Tolnai huszonöt éremtel fel a kötetek számát s minden kötet hatszáznegyven oldalas tartalommal legalább ezer legmodernebb

tegyen a Háznak a kérvényeknek bizottsághoz való utasítása iránt. (Helyeslés a baloldalon.)

Polónyi Géza: A házszabályokhoz szól. A kérvények dolga kontroverz kérdés. Nem kétséges, hogy a házszabályok imperative rendelik, hogy a kérvényeket a bizottsághoz kell utasítani; eztm mindenki elismer.

Reméli, hogy a jelenlegi elnökség is fenntartja ezt a gyakorlatot. (Helyeslés balfelől.)

Návay Lajos elnök: Készséggel kijelenti, hogy oly kérvényeknél, amelyek részlegesen a véderőre s részlegesen más ügyre is vonatkoznak, a Ház döntése alá bocsátja a hovautasítás kérdését. Egyszerű kérvényeknél azonban egyszerűbb eljárást fog követni. Mivel Justh fölvetette a kérdést, kívánatosnak tartja teljes tisztázását, ha nem is a békeszünetre, hanem a későbbi időre. Sohasem titkolta, hogy a 242. szakasz rendelkezésében, hogy a kérvények a bizottsághoz utasítottak, imperativ rendelkezést lát. A 242. szakasz értelmében a kérvények fölolvastatlanul tételesen át a bizottsághoz; a Ház tehát nem is tudhatja, mit tartalmaznak. A további eljárásra a kérvény bizottság tesz javaslatot. (Nagy za ja jobb oldalon.)

Gróf Batthyány Tivadar: Nem engedjük magunkat terrorizálni.

Lovász Márton: Jogunk van tisztázni ezt a kérdést! (Zaj.)

Návay Lajos elnök: Ez az eljárás a Ház jogait igazán nem érinti, mert mikor a kérvényi bizottság jelentése a Ház elé kerül, rendszerint szombati napon, mindenki hozzászólhat, a bizottság javaslatához s névszerint iszavazást is lehet majd akkor kérni. De hogy ez megtörténhessen, kell, hogy a bizottság jelentése már a Ház előtt legyen.

Mindezek folytán azt hiszem, nem vét sem a házszabályok szelleme, sem betűje ellen, ha a kérvényeket bemutatja, és a kérvényi bizottsághoz átteszi, miután azokat a Háznak bemutatta. Míg az elnök iszékben ül, a kérvényeknél ellenindítványozási jogot el nem ismer, jóllehet eddig a régi elnökséggel együtt más gyakorlatot követett is. Azon ígértek, hogy a házszabályokat mindekor lelkiismeretesen fogja kezelni, legjobban megfelel akkor, ha a házszabályokat így értelmezi.

Justh Gyula nem akar most belemenni a 242. szakasz körül fennforgó kontroverzia elintézésébe. Erről majd beszélünk. Csak azért szólalt fel, mert az elnök egyszerűen kiadtni akarta a kérvényt a kérvényi bizottságnak. Nem ért egyet Návay felfogásával. A Ház mindig

és minden felett határozhat. Meg van győződve Návay jóhiszeműségéről, de kéri, hogy minden kérvény előterjesztésénél formális javaslatot tegyen. Ellenkező esetben egyszerű expedicionális hivatást lenne a Ház, ami nem fér össze szuverén törvényhozói méltóságával. — Felbontatlanul nem lehet hagyni a kérvényt, mert a házszabály előírja, hogy az elnök a kérvény tartalmát rövidesen ösmertesse. Vita pedig meg van engedve, mert vita csak ott nincs, ahol a házszabály egyenesen azt mondja, hogy vita mellőzése kell eljáráni.

Návay Lajos elnök: Kétségtelen, hogy a bizottságok csak a Ház határozata alapján működhetnek. A Ház határozatának köre azonban korlátozva van, mert hiszen például a kormány javaslatától az előzetes tárgyalást nem tagadhatja meg. Ismétli, hogy az egyszerű kérvényeket vita nélkül kell a bizottsághoz utasítani, épp úgy, mint a mentelmi bejelentéseket. Kijelenti, hogy későbbi esetekben vitát nem fog megengedni. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Justh Gyula: Az a példa, amelyet az elnök fölhozott, az ellenzék álláspontját erősíti meg, mert a mentelmi bejelentésekre nézve határozottan megmondja a házszabály, hogy vita nélkül a bizottsághoz utasítandók; de abban a szakaszban, amely a kérvényekről rendelkezik, ilyen kitétel nincs. A Házból határozat nélkül egyetlen akta se mehet ki, a határozathoz pedig javaslat kell. Kéri az eddigi eljárás fenntartását, amihez ő feltétlenül ragaszkodik is. (Helyeslés a baloldalon.)

A házszabály vita ezzel véget ért. Következő a költségvetés tárgyalása, amely az ülés végéig tartott.

A városi tisztviselők fizetése.

Megint nem hagyta jóvá a miniszter.

Debreczen városa szerencsétlen helyzetben van a tisztviselőinek fizetésjavításával. Meg van a város törvényhatósági bizottságában a jóakarata már évek óta, hogy tisztí és hivatalnokai karát tisztességesen dotálja, azonban a jóakarata hiábavaló, mert a belügyminiszteri-

umban mindent elkövetnek, hogy a jóakarata semmivé legyen.

Már néhány métermázsára rug az a papíros köteg, ami összegyűlt, amióta a város a tisztviselők fizetésrendezési ügyét elkezdte. — Egész sereg tervezet, táblázat készült, de egy se volt jó a miniszternek, mindet átdolgoztatta, végre ez év nyarán megint hozott a közgyűlés egy határozatot, amelyet felküldtek jóváhagyás végett. Hónapok teltek el azóta. A tisztikar várakozott a leiratra, mely végre most már itt van, de bizony nincs köszönet benne. Némethy államtitkár ur, mint máskor, úgy most is okoskodik s habár azt mondja a leiratban, hogy elvben jóváhagyja a határozatot, mégis több rendbeli módosítást eszközöl. Így a város főbb tisztviselőit a fizetési táblázat magasabb osztályjából le tette egy olcsóbb osztályba. Megbolygatta ezzel az egész tervezetet, aminek az egész tisztikar kárát látja. Az indokolás pedig az, hogy a fizetéseket arányba kell állítani az állami tisztviselők fizetéseivel. Furcsa okoskodás ez, amely a mellett bizonyít, hogy Debreczen városa a kormány gyámsága alatt marad s nem adhat annyi fizetést a tisztviselőinek, amennyit jónak lát, hanem követni kell a miniszter utasításait. A leiratnak lényeges része a következő:

A belügyminiszter Barcsay István leltárbiztos, Szilágyi József és társai, Csáky János közvágóhídi igazgató, Rácz Géza segédvárosgazda, Steiner Jakab állatorvos és Szabó István adó-pénztárnok felbontásait elutasította.

A fizetésrendezésre vonatkozó 256. §-t következőleg változtatja meg a miniszter:

A tisztí főügyész, a főmérnök és a főorvos a VII. fizetési osztály helyett a VIII. fizetési osztályba, az alügyész, a mérnökök és a főszámvevő helyettes, mint számvevő — a VIII. fizetési osztály helyett a IX-be, a birtoknyilvántartó a IX. fizetési osztály helyett a X. fizetési osztályba s végül az adópenztári tisztik és az adókövetők a X. fizetési osztály helyett a XI. fizetési osztályba sorozandók.

1910. évi május hó 11-én 62.000 szám alatt kiadott körrendelettel ugyanis a törvényhatósági joggal ruházott városok tisztviselőinek fizetési osztályokba való sorozását az egyes állásokkal egybekötött munkakör beható mérlegelésével állapítottam meg. Ennek következtében a jelzett állásoknak fizetési osztályokba sorozásánál is az az irányelv érvényesítendő, hogy az ezen állások és a hasonló állású állami és megyei tisztviselőknek törvényben megállapított illetményei között feltűnő eltérések ne legyenek. De a jelzett állásokat még azért sem lehet az idézett számú közgyűlési határozattal megállapított magasabb fizetési osztályokba sorozni, mert:

1. A tisztí főügyész, főmérnök, alügyész és mérnökök a szervezési szabályrendelet 145. szakaszának utolsó és a 209. szakaszának utolsó előtti bekezdése szerint a magánygyakorlat folytatásától kifejezetten eltiltva nincsenek. 2. A főrendelettel sem lett rendszeresítve, amennyiben számvevői helyettesi állás a mostani új szabályannak 234-ik szakaszának 2. pontjában csak számvevőkről tételik említés s a 170. szakasz értelmében is a főszámvevőt akadályoztatása esetén az egyik számvevő helyettesíti.

Az adótisztiket és kivetőket a 92.610/910. számú rendeletben közölt indokokból a XI. fizetési osztályba kell sorozni. Nem lenne azonban kifogásom az ellen, hogy amennyiben a város közönsége nevezett tisztviselők közül egyeseknek kiváló érdemeik méltánylásául, a fizetési osztályokkal egybekötött illetményeiken felül személyi pótlékot kíván engedélyezni, evégből indokolt határozatot hozzon s azt jóváhagyás végett hozzám terjessze föl.

Felhívom tehát a város közönségét, hogy a szervezési szabályrendeletet a fenti észrevételeknek megfelelően újból dolgozza át s azt a vonatkozó közgyűlési határozatokkal és egyéb tárgyalási iratokkal együtt annak idején két példányban jóváhagyási záradékkal való ellátás végett hozzám terjessze fel.

Végül mivel méltányolni és lehetőleg előmozdítani kívánom a város közönségének alkalmazottjai anyagi helyzetének javítására irányuló törekvéseit és mivel a város tisztviselőinek és egyéb alkalmazottainak szabályrendeletben megállapított kedvezőbb javadalmazásához való mielőbbi hozzájárulását indokoltnak tartom, a határozatnak az illetmények javítására szük-

eredeti illusztrációval fog megjelenni. Az ára egy kötetnek 20 koronás bolti ár helyett 3 korona lesz díszes angol vászonkötésben. Ime a számításnak egyik titka, amit ilyen rendkívüli olcsóság mellett meg sem lehet érteni. Mikor Tolnait többek között figyelmeztették, hogy hiba lehet a számításában, mosolyogva mondta:

— A Világtörténelem megindításánál is mindenféle jóslatokkal ijesztgettek, pedig nekem meg voltak a pontos kalkulációim. Azt mondták erre, hogy valami titoknak kell itt lenni, mert lehetetleneg kilencvenöt krajcárért adni egy eredeti, modern színvonalon álló illusztrációs diszmun-kát. Nos, ez a titok nem is titok, csak számítás, aminek következő a magyarázata. Magyarországon az a szokás, hogy mindenki egyszerre szá-zakat és ezeket akar nyerni. Ennélfogva mindenki a legdrágábban igyekszik a portékáin tudadni. Nekem azonban olyan közönségem van, amelyik nem rendelkezik sem százazrek, sem milliók felett. En tehát meglepszem a krajcár-okkal is s meglepszem azzal, hogy annyi hasznom legyen, amennyi éppen a ráfizetésektől meg-óvjon. Az a legfőbb törekvésem, hogy a közönségem meg legyen velem elégedve, bizalma legyen hozzám, hitele legyen előtte a kiadványaimnak s lássa bea azt, hogy hasznos munkát teljesítek érte. Ha ez megvan, akkor mind a ketten jól tartunk s én meg is lehetek elégedve.

A modern szellemű és nagy koncepciókra dolgozó üzletembernek olyan elvei ezek, melyek előbb-utóbb iskolát fognak a magyar kereskede-lemben teremteni. Kell egy kis vakmerőség is az ilyen vállalkozásokhoz, az bizonyos, de már nem kétséges, hogy ez a százezer példányban forgalomba kerülő lexikon is a Tolnai talentumát fogja igazolni. Az olcsóságon kívül még lesznek egyéb speciális nevezetességei is a Tolnai Világ-

lexikonnak. Az illusztrációk a világ legnagyobb lexikon-kiadóinak, a lipcsei Brockhaus-nak, a londoni Encyclopedia Britannicá-nak, a nevyorki International Encyclopediá-nak és egy elsőrangú párisi francia cégnek legmodernebb és leggazdagabb anyagából fognak kikerülni, miután Tolnai szerződésszerűleg lekötötte maga számára ezt a hatalmas képanyagot. Külön a magyarországi vonatkozású eredeti felvételek és reprodukciók legjava fogja gazdagítani még a köteteket. A másik újítás, melyben szintén el fog térni az összes eddigi lexikonoktól, az lesz, hogy a legkiválóbb írók fognak részt venni a szerkesztésben s minden kötet úgy lesz megírva, hogy nemcsak felvilágosítással szolgáljon az az olvasónak, hanem lebilincselje és gyönyörködtesse vonzó előadása által.

Természetesen milliókra menő összegek befektetése szükséges egy ilyen óriási vállalkozáshoz, de a vállalkozás maga is olyan fontos kulturcselekedet, hogy megérdemli a legértékesebb előállítását. És így is jelentkezik, ezekkel az igényekkel a Tolnai Világlexigon. Mert az a rendeltetése, hogy egy-két generáció nevelődjék fel rajta s nélkülözhetetlen tanácsadó legyen minden olyan házban, hol az embereket áthatotta a művelődés vágya és szeretete. Itt van aztán a vállalkozásnak az a közérdekű pontja, mely indokolttá, sőt szükségessé teszi, hogy írjunk róla. Tolnai tíz év alatt egy egészen érintetlen, társadalmi rétegből olyan olvasópublikumot teremtetett Magyarországon, aminőt sem az akadémia, sem semmiféle közművelődési egyeslet nem tudott elérni. Világtörténelme és Lexikonja ennek a kulturmissziónak két olyan korszakos ténye, ami a magyar kultúrában maradandóbb nyomokat fog vágni a lehangzatosabb hazafias frázisoknál.

ki, míg a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége XVI-ik naggyűlésének időpontját december 9-re tették. Mivel e két alkalom és a december 8-ikán délelőtt rendezendő Károlyi Sándor-emléklakoma a gazdaközönseget nagyobb számban szokta Budapestre vonzani, fölmerült az eszme, hogy a külföldi gazdasági egyesületek példájára, a gazdanapokból szabadon maradó időt és esetleg a közgyűlést megelőző délutánt vitaulések rendezésével hasznosítsák, amelyeken az OMGE és a szövetséges társaságok minden tagja résztvehetne. E vitaulések napirendjére az egyesületi tanács oly közérdekű, aktuális kérdések megbeszélését óhajtja kitűzni, amelyek iránt a székesfővárosban időző nagyszámú gazdaközönseg részéről általános érdeklődés remélhető. Valamennyi előadást a Köztelek székházának nagytermében tartják meg december 7., 8. és 9. napjainak délutánján, esetleg még december 10-én délelőtt is, melyek során Ujhelyi Imre a lapályvidéki és angol szarvasmarha-behozatalok jelentőségét és állattenyésztésünkre való kihatását, Kovácsy Béla sertésenyésztésünk új irányait, gróf Széchenyi Aladár a lótenyésztés problémáit, Ormándy János a gazdasági számtartásnak az új jövedelmi adó szempontjából való gyakorlati jelentőségét, Groffits Gábor pedig a gazd. építkezést fogja fejtegetni.

—q—

Új kenyérgyár

létesül Debreczenben részvénytársasági alapon. A gyár érdekeltisége 60.000 koronára tervezi aza laptöket. Az alapítók élén dr. Szotyori Nagy áll.

Debrecen jog- és pénzügyei.**A jog- és pénzügyi bizottság ülése.**

Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága ma délután három órakor a városháza kis tanácstermében ülést tart. A tárgysorozatot is felülvizsgálta meghívott ma bocsájtotta ki Vargha Elemér dr. tanácsnok, bizottsági elnök, A tárgyak körül külön említést érdemel a magyar városok országos kongresszusának megkeresése a városok állami segélyének felemelése tárgyában, mellyel kapcsolatban fogja tárgyalni a bizottság Szilágyosmlyó r. t. város ugyanezen tárgyában kelt megkeresését. Tárgyalni fogja továbbá a bizottság a tiszántúli ref. egyházkerület azon megkeresését is, melyben a főgimnáziumi internátus céljaira a város Bethlen-utca 35. számú házat átengedni kéri. Érdekes tárgy lesz még a Vasutasszövetség által létesítendő vasutasárvaház ügye is.

A gyűlés részletes tárgysorozata ez:

A Horok-kerti laokosság és a dohánygyári munkások kérvénye a babaképezde és a gőzcukorkagár közt a Diószegi-uti felüljáró hidra egy gyalogjáró készítése iránt.

A Magyar Szent Korona Országai Vasutas szövetsége által a városunkban létesítendő vasutas árvaház ügye.

A mérnöki hivatal jelentése a városi épületek csatornázása ügyében.

A Magyar Városok Országos Kongresszusának megkeresése a városok állami segélyének felemelése tárgyában.

Ugyanezen ügyben Szilágyosmlyó r.-t. város megkeresése.

A debreczeni kerületi munkásbiztosító pénztár ajánlata a Bethlen-utca 13. sz. ház megvétele iránt.

Az erde itelepítvényes földök használatára vonatkozó szabályzat (Megjelent a «Város» f. évi szept. 30-iki, 31-iki számában).

Az erdőmester jelentése a négyerdei kerteszethez szükséges póthitel engedélyezése iránt.

A tiszántúli ref. egyházkerület megkeresése a Bethlen-utca 39. számú házasteleknek ref. főgimnáziumi internátus céljaira átengedése iránt és az építkezéshez téglaadományozás iránt.

Egyéb esetleges folyó ügyek.

Diakoniszza-képző intézet Debreczenben.**Nemsokára megvalósul!**

A református «apácák», a diakonisszák intézménye nemsokára a kálvinista Rómába is bevonul.

A betegek ápolása egyike az emberbaráti kötelességek legszebbjeinek. És kik volnának hivatottabbak arra, hogy a betegeknek enyhülést és vigaszt adjanak, ha nem a nők?

A gyöngéd nő ikezekből még a keserű orvosság isé des. Ezért teljesitenek kimondhatlan nagy hivatást a nők a betegápolás terén. Ezt ac élt szolgálja a diakonisszák, a kálvinista «apácák» intézménye is.

Néhai Garzó Gyula egyh. ker. tanácsbíró vetette fel először azt az eszmét, hogy a debreceni református ispotálllyal kellene szervezni a diakonisszáképző intézetet. Volt is e Tárgyban valami mozgalom de akkor elaludt ezen ügy. Később b. e. Eröss Lajos püspök karolta föl ezt a nemes ügyet s miután azóta a Konvent is kedvezően nyilatkozott, s miután az egyházkerület buzgó főgondnoka, Degenfeld József gróf és új püspöke, Baltazár Dezső dr. híven kitarítottak a megkezdett irányban: a debreceni egyház hozzájárulásával megvalósul a régi terv és Debreczenbe is bevonulnak a diakonisszák.

Egyelőre azonban nem lesz kórházuk s míg a református egyház árvaháza el nem készül, az árvák gondozásával sem foglalkoznak közvetlenül.

Szép hiwatásukat azonban addig is gyakorolni fogják, így feladatuk lesz a szegényebb hivek meglátogatása, a magán-betegek ápolása és az szegényház vezetése.

A debreceni diakoniszza-képző a helyiségen felszerelésén és dologi ellátásain kívül 18000 koronába kerül, mely összegből 12000-et a kerület, 2000-et az egyetemes egyház s 4000 koronát ad ebreceni egyház fedez. Most még csak a protestáns nőegylet szervezése következik.

A vihar.

(Irta M. Arzybasew. A «Debreczen» számára fordította Robert Oszkár.)

Szenzációs regénnyel kedveskedik a «Debreczen» szerkesztősége olvasói hatalmas táborának. A mai számunkban kezdjük meg M. Arzybasew, a nagy rosz regényíró világhírű regényének, «A vihar»-nak (Egy orosz barrikád-harcos regénye) folytatólagos közlését. — «A vihart» a Debreczen olvasóközönsegének Robert Oszkár, a kiváló író és fordító fogja tolmácsolni.

«A vihar» egy orosz barrikádharcos regénye. A szenzációs irodalmi alkotás grandiózus képét adja az orosz forradalomnak. Megkapóan fejtegeti a forradalom létjogosultságának és emberi hasznának a problémáját. Alakjai kiváló érzékkel vannak a szenzációs cselekvény keretébe beállítva. Előfordulnak benne a forradalom legérdekesebb részei: a Knyaz Potemkin hajó sorsa, Gapon atya és a forradalom minden nagy motívuma minden oldalról lelki szempontokból megvilágítva. Az egész regényen egy mélyen poétikus szerelmi történet is vonul végig, ellentétben a forradalom véres eseményeivel. — Reméljük, hogyo lvasóink örömmel fogadják a «Debreczen» legújabb eredeti regényét.

UJDONSÁGOK

A «Debreczen» szerkesztősége és kiadóhivatala Darabos-u. 7. sz. a. Telefon 412.

— **Az egyetem épültek.** A kultuszminiszter rtesítette a várost, hogy a debreczeni egyetem épületeinek tervezésével megbizta Korb Flóris mérnököt. A tanács ma tárgyalta a leíratot s elhatározta, hogy az egyetem céljaira a Nagyerdő Nyulas felé eső részből 80 katasztrális holdat jelöl ki. A szükséges helyszínelési felvételek költségeire 2500 koronát szavazott meg.

— **Clark Ferenc látogatása Debreczenben.** Hirt adtunk már arról, hogy Clark Ferenc, az élő keresztyén szövetségek megalapítója, amerikai református lelkész, ki jelenleg Európában tartózkodik, hol a prot. egyh. életet tanulmányozza, Debreczenbe látogat. Most arról értesülünk, hogy a tudós, nagy bibliaismerő lelkész november 23-án érkezik körünkbe s itt prot. estély keretében szabadelőadást tart utjáról s tapasztalatairól. Utjában Szabó Aladár budapesti református pap kíséri.

— **Szociálista-gyűlés.** A debreceni szociálisták vasárnap tiltakozó naggyűlést tartottak a tripoliszi háború s a drágaság ellen. A gyűlés teljesen rendben folyt le s rendőri beavatkozásra nem került sor.

— **Elmaradt közigazgatási bizottsági ülés.** Ma délelőtt kellett volna megtartani Hajdúvármegye közigazgatásának rendes havi ülését. A nádudvari választások miatt a gyűlést elhalasztották és így csak holnap, 14-én délelőtt fél 1 órakor tartják meg.

— **Drágasági pótlékok!** Minden irányból minden agyonsanyargatott hivatalnok-osztály köréből ez a jelszó hangzik felénk. Az országos pénzügyi tisztviselő-egylet is megkereste a pénzügyi igazgatóságokat, hogy nyomászó sorsukra tekintettel szavazzanak meg részükre drágasági pótlékok. Vasárnap délelőtt Budapest két egylete tartott a drágasági pótlék követelése tárgyában rendkívüli közgyűlést. Még pedig a posta- és távirtda közigazgatási tisztviselők a postai igazgatósági tanácssteremben, az Állami Tisztviselők orsz. Egyesülete pedig a Vigadó nagytermében.

— **Iparosok gyűlése.** A debreceni kisiparosok egyesülete vasárnap délelőtt 11 órakor csekély érdeklődés mellett gyűlést tartott Letzter József laptulajdonos vezetésével. A gyűlés előadói tisztét Vági István egyesületi titkár, ékszerész töltötte be, ki bejelentette, hogy a gyűlés a városi képviselőválasztások alkalmából az iparosok részéről leendő jelölések céljából hivatott össze. Kimondani kéri, hogy a csekély érdeklődés miatt a gyűlés halasztassék el. A gyűlés ekként határozott s a jelölő gyűlést kedden este tere hívja össze az ipartestület dísztermébe.

— **A Gelléri emlékünnap.** November 25-én lesz harmadik évfordulója Gelléri Szabó János halálának. Örökösei — a ref. főiskolák — emlékére november 25-én délelőtt 11 órakor Budapestben fognak ünnepet szentelni a régi ország-ház épületében. Az ünnepség végleges programja ez: 1. A budapesti ref. theologusok éneke. 2. Antal Gábor dr. püspök megnyitója. 3. A debreceni főisk. kántus éneke. 4. Antal Géza dr. budapesti theol. akad. tanár emlékbeszéde. A szép ünnep a temetőben Baltazár Dezső dr. püspök imájával és a három egyesült főisk. kántus (mintegy 150—200 diák) által előadandó XC. szoltár 1. versével zárul.

— **Nyilatkozat.** Tóth László róm. kath. tanító felkérésére örömet jelentem ki, hogy a «Jeziuita aknamunka Debreczenben» című cikkeim II. számában érintett római kath. tanítóban éppen nem őt értettem. Azért, ha emiatt valami kellemetlensége volt, sajnálom. Egyébként al eghelyesebben lenné a névtelenség leple alá bujt akkori cikk írója maga vagy az illető lap szerkesztője, ha ebben az ügyben őszintén nyilatkoznék, hogy lássuk a rókát! Domokos Jenő.

— **Kálvineum-ünnepély Sajószentpéteren.** A biharvármegyei reformátusok vasárnap Sajószentpéteren fényes Kálvineum-ünnepséget rendeztek. Az ünnepségen résztvettek a Kálvineum lánglelkű és gyújtó szavú apostolai, Kiss Ferenc hajduvidéki esperes és Baltazár Dezső dr. tiszántúli püspök is. Előbbi a megnyitót, utóbbi az ünnepi beszédet mondta.

— **Felemelk a levélportót.** A kincstár a levélportót osztrák mintára fel akarja emelni: a helyben címzett levelek portóját 6 fillérről 10 fillérré. Általában az a postakincstár terve, hogy megszüntesse a portókülönbözetet. — Általános emelés egy időre nem lesz, mert az ellen az egész evezelő közönség állást foglal.

— **A magyar reformátusokról Genfben.** «Genf és a magyar reformátusok» cím alatt Fulliquet György és Choisy Jenő genfi egyet. teol. tanárok Genfben az Athene amphiteatralis termeiben nyilvános előadást tartanak.

— **Debreczen pénzei.** Mint minden évben, úgy az idén is gondoskodott a tanács, hogy a város betéti a debreczeni bankoknál elhelyeztesse. Felhívást adott ki a város a pénzügyi intézetekhez, melyek közül tíz tett ajánlatot. Egyező az ajánlata az Ipar- és Kereskedelmi Banknak, Közgazdasági Banknak, Magyar Általános Hitelbanknak, Debreczeni Hitelbanknak, Bankgye-sületnek, Alföldi Takarékpénztárnak, Általános Forgalmi Banknak és a Takaré- és Hitelintézetnek. Ezek a bankok a betét után 4, illetve 4 és fél százalékot adnak, folyószámla vagy csekk-számla után 4 százalékot. A Debreczeni Bank a betétek után négy egész háromnegyed százalékos, csekk-számla után 5 százalékot ígér. Az ajánlatokat a jog- és pénzügyi bizottsághoz tette át a tanács.

— **A debreceni református főgimnázium** építkezése nemsokára megkezdődhetik. A megfelelő telkeken a Péterfia-utca elején a házakat már lebontották s a jövő nyár folyamán már tető alá is kerül a kolosszális nagy épület, mely 1913-ban készül el teljesen. Az öreg kollégium egymásután eregeti szét régi neveltjeit s gondozottjait, utóljára nem marad benne más, mint a teologiaé s a praeparandia.

— **Egy fürdő új gazdája.** Mint értesülünk, a Debreczeni Agrárbank Szövetkezet közvetítésével a híres Konyári Sóstófürdő új gazdát cserélt. A mintegy száz éves multtal bíró fürdő különösen a gazdaközönségnek volt kedvenc gyógy- és üdülőhelye, de szívesen kereste fel a régi dzsentrí osztály is, mely ott a nevezetes «Anna»-bálokat tartotta. A fürdő ez évben külön vasúti megállót kapott. Az új tulajdonosok a fürdőt minden igénynek megfelelően teljesen modern színvonalra emelik.

— **Felruházó estély.** A szegény gyermekek felruházására alakult «Polgári Asztaltársaság» folyó hó 18-án tartja meg a Dreher-sör-sarnok összes helyiségeiben Magyar Imre és Fia zenekara közreműködésével felruházó estélyét és tisztújító közgyűlést. — A gyermekek felruházása délután 5—8-ig tart. Este 8 órakor társasvacsera (étlap szerint). — Vacsera után tánc. — Belépő-díj nincs, szíves adományokat azonban a jótékony célra való tekintettel szívesen fogadunk és hirtalán nyugtázzunk. Szíves pénzküldemények Markus Jenő urhoz (Dreher-sör-sarnok) küldendők).

— **A felekezeti kántorok nyugdíja.** A válás- és közokt. miniszter egy leiratában a felekezeti főhatóságoknak kijelentette, hogy a felekezeti tanítók kántori javadalmának nyugdíjukba leendő beszámításáról törvényhozás után kíván gondoskodni.

— **Vasúti díjszabási tanfolyam.** A Gyáripárosok Országos Szövetsége debreceni fiókja által el folytatandó vasúti díjszabási tanfolyam jelentkezőit ezúton értesíti a Szövetség, hogy a tanfolyam tarifáruj előadójának, Gál Samunak hivatalos ügyben e hó végéig tartó távolléte miatt a tanfolyam csak december hó első hetében kezdődik. Megnyitás napjáról előre személyenként értesítést kapnak a beiratkozottak.

— **Gyűlés a ref. egyháznál.** Tegnap délután bizottsági gyűlés volt a ref. egyháznál a szervezési szabályrendelet kölcsönnyújtási cikkeinek módosítása tárgyában.

— **Bizottsági gyűlés.** A ref. presbitérium által kiküldött bizottság az Arpad-utcai óvodának az állam kezelésébe leendő átadása ügyében az egyháztanács elé terjesztendő javaslat tárgyában szerdán délután gyűlést tart.

— **Véres verekedés.** Vasárnap este véres verekedésnek volt színhelye egy Kut-utcai kocsmában. Ott időgáltak csöndesen Horvát József, Horvát János és Vig János fuvarosok. Egyideig békésen folyt a mulatság, de később összevesztettek s meglekelték egymás fejét. A három magyar betört fejrel és bordákkal feküdt a földön. A mentőket előhívták, akik bekötötték a sebeiket s a lakásukra szállították a verekedőket.

— **Gyűlések az ipartestületben.** Az ipartestület órá- és festő-szakosztályainak választmányai november 27-én délután három, illetve fél négy órakor gyűlést tartanak.

— **Készül a jégpálya.** Debreczen város közönsége e télen, ha az időjárás megengedi, a Nagyerdőn elsőrangú jégpályán hódolhat a téli sportoknak. A tanács ugyanis felhívta a mérnöki hivatalt, hogy az ideiglenes jégpálya elkészítéséhez haladéktalanul lásson hozzá. A mérnöki hivatal a napokban megkezdte a jégpálya építését, úgy, hogy a hideg beálltával már használni lehet.

— **Holtánnyilvánítt.** A Kuria Fodor Lajos 76 éves debreceni lembert, aki 1888-ban nyugtalanul eltűnt, holtánnyilváníttotta. A holtánnyilváníttottat ma a debreceni m. kir. áll. anyakönyvi kerület a halotti anyakönyvbe 1959. folyószám alatt be is jegyezte.

— **Elhaltak.** A debreceni m. kir. állami anyakönyvvezetőség tegnapielőtt és tegnap az alábbi halálozásokat jegyezte be a kerület halotti anyakönyvébe: Szuhányi Margit ref. 2 éves, Harangi János ref. 15 napos, Hajdu Lajosné Darvasi Izabella 32 éves izr., Tordai József 18 éves, Máró Mária ref. 2 éves, Bujdosó keresztseget nem ért leány ref. 1 és fél óras, Szilágyi István ref. 2 éves, Mezei Mihály, ref. 45 éves, Tarsai József ref. 1 hónapos, Nyilván Magda gör. kat. 2 hónapos.

Marosvásárhelyi ügyvédi vizsgára, Kolozsvári jogi vizsgákra

rövid idő alatt eredményre vezető módon előkészít!

Dr. POLCZ REZSŐ ügyvéd

jogi szemináriuma s jogalkalmazást tanító intézete

Kolozsvár, Egyetem-utca 7. szám.

Ügyvédi vizsgára kizárólag ügyvéd szakerek készítetnek elő

TÁVIRATOK.

Vakmerő rablógyilkosság Pozsonyban.

Budapest, nov. 13. Pozsonyból vakmerő rablógyilkosság hírére hozza a táviró. Az Irányi Dezső-utca 25. szám alatt levő kis trafik tulajdonosnőt a 73 éves özv. Német Józsefnét és 43 éves öreg, beteges leányát, Saroltát megölték és a trafikot kirabolták. Az üzlet pénztárából mindössze 50—60 korona váltópénz hiányzott. Kiderítették, hogy a rablók álarosan követték el a gyilkosságot. Habár a rendőrség 500 korona jutalmat tűzött ki a gyilkosok kézrekerítésére jutalmazására, a gyilkosoknak még semmi nyoma sincs. Az áldozatok holttestét ma reggel boncolták föl. Megállapítást nyert, hogy fojtogatás okozta az áldozatok halálát.

Tengeri csata előtt!

Páris, nov. 13. Teljes gőzzel megy szembe egymással az olasz és a török flotta. Ha csakugyan eldördül az első lövedék és a török birodalom európai vizein, akkor könnyen világhonfiktus lehet belőle.

A vihar.

Egy orosz barikádharcos regénye

Irta: M. Arzbasew.

Fordította: Robert Oszkár.

1 I.
Akkor lehetséges volt: nem érezni, hogy néhány óra múlva a várost ágyuk döngése rengeti meg, a kövezeten véres tetemek szóródnak el, az élet sajtóságos és merész fordulót vesz és minden embernek sorsa hajszálon függ; de lehetetlen volt meg nem érezni, hogy meleg tavaszest ereszkedett alá, a sötétkék égen tündökölnék a csillagok, a rétekről ideözönlök a föld fűszere, erős szaga, a tenger felől langyos nyári szellő lengedez és mindenki oly könnyűden, szabadon lélezkedik fel, mint csak csendes, derűs és meleg tavaszi időben...

Ezért a félelem és nyugtalanság is bensőséges várakozássá vedlett és Kontsajew, a diák, mikor keresztül ment a városi parkon s felégett a magasba, ahol a fekete lombok közt az ég kékje látszott ezüst csillagaival, nem gondolt arra, ami holnap itt történni fog. Nem a hatalmas páncélos hajóra, melynek szürke kémei sötétlen meredtek elő a messze tenger alkonyi homályából, sem az óriás sokadalomra, melyből jött s a tompa moraja még füleibe zuhogott, — hanem csak ennek a világnak a szépségeire és örömeire gondolt.

Egész lénye belemerült ebbe az érzésbe. Ugy érezte, hogy a közelben a nedves, frissen rezgő levegőn pajzán, szerelmes leányok járják a táncot és dévaj kedvű, forrón csókoló asszonyok édes mámorukat kinálgatják. Melle könnyen és mélyről pihegett, testét szerelmes láz bágyasztotta és görcsös kívánczossága volt egy szép, erős és szenvedélyes nő után.

— Szép és érdekes: élni! — gondolta félig ösztönszerűen.

Elhatározta, hogy a régi, kedves utcát keresi fel, melyben Sekk Sinotska lakik. Csendesen kiszólitja a sötét utcára; valami szépet, szerelmet mond neki és magához vonja fiatal, finom és légies arcát. Nagy, kellemesen meglepett, tisztafényű szempár tekint abból reá. Erzi szüzi, fehér illatát lenszerű, lágy hajának, mely két félhosszu fonatban hull alá a karcsu vállakon át, a formálódó, zsenge keblekre.

Mihamar eszébe jutott azonban, hogy előbb Lawrenko doktort kell felkeresnie. Közölnie kell vele a bizottság meghagyását, mely szerint, orvosi mentőcsapatot szervezzen.

Széggyelte, hogy a fontos ügyről csaknem megelégedezett. De boldog, tavaszi hevülése anynyira elárasztotta, hogy sem a doktorral, a mentőcsapattal, sem a tegnap borzalmasaival nem lánsságoknak látta, melyek hamarosan elnyomatlanok; ha túl lesz rajtuk, várni fogja a legnagyobb, a legvonzóbb: Sinotskához megy és kihívja a nyugalmas, meleg utcára.

Fejébe nyomta sikkját, felgombolta kabátját és érezve, hogy izmos és szép, vidoran fordult be a sarkon, hol a vendéglőnek sárgafényű lámpását pillantotta meg, melyben Lawrenko doktor időzni szokott.

A vendéglőben csak kevesen voltak, a az utcán, a kikötőben, a bulvárokon tartózkodott mindenki. Tiszta volt és rendes, mint ünnepkor és a nyilott ablakokon át, melyek tábláiról már eltűntek a jégvirágok, miket a tél vésett ki, friss, jó levegővel telt meg a helyiség s bizonyos nyugodt hangulatot mutatott. Ellenben a billárteremben füstös köd gomolygott és azt zajos lármá verte fel. Egész csapat játékos volt itt együtt. Félig értelmetlenül fénylő, sajátos, feszült és heves arckifejezésük Kontsajewben bámulatot keltett.

— Ezek se zavartatnák magukat szívesen — vélte némi megvetéssel és gúnyosan.

Folytatjuk.

Főmunkatárs
VOITH GYÖRGY.

CSÁSZÁRFÜRDŐ BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irlgalmás-rend tulajdona. Elsőrangú kenes hővízi gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes isz. pürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és villamos vízfürdők. — A fürdők kitűnő eredménnyel használtak főleg csuszobántalmaknál és idegbajok ellen. — Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés intányos árak. — Gyógy- és zenedij nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

az Igazgatóság.

A valódi híres 500 éves POZSONYI SEEHOFER NÖVÉNY-BALZSAM

elismert legjobb és legrégebb házi szer. Kitűnő mindama bajok ellen, melyek rossz emésztés vagy eldugulás folytán állottak elő, u. m. emésztési zavarok májbjaj, bélronyhoság, kólika, agyvérzegénység, aranyér

S hasonló bántalmak ellen. E kizárólag növényi alkakészekből készült szer hatása kifogástalan és a testre jótékony, enyhe, mert is még a leggyengébb természetűek is megfontolás nélkül eredményesen használhatják. Számtalan olismert levél bizonyítja a Pozsonyi Seehofer Növény-Balzsam jóságát, melynek valódiságát a kék esomagolás és az itt látható vörösárk védjegy bizonyítja. Ügyeljünk a „Földes“ aláírásra. Mindenütt kapható, ahol nincs raktáron ajánlatos, hogy közvetlenül rendeljük a

FÖLDES LÁSZLÓ VÖRÖSRÁK GYÓGYTARÁBÓL, POZSONY, MIHÁLY-UTCA 10.
1 üv. 70 fill. 6 üv. postán utánvételt K 640 bérmentve.

BRÁDY-féle GYOMOR-CSEPPER

a MÁRIACELLI SZÜZ MÁRIA védjegygel ellátva, melyeket MÁRIACELLI GYOMORCSEPPER-ek nevez a nép, 30 esztendő óta úgy beváltak, hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. E cseppeknek utólrhetetlenül jó hatása van emésztési zavaroknál asután párrallan gyomorrontás, gyomorégés, székrekedés fej-és gyomorgöröcsök, émelygés, szédülés, hányás, álmatlanság, kólika, vérzegénység, sápkór stb. ellen.

Kapható minden gyógyszerárban. Egy nagy üveg K 1.60, kis üveget —.90 fillér, 6 üveget K 5.40, 3 nagy üveget K 4.80 beárlése után küld franco

BRÁDY K. gyógyszerháza a „Magyar Királyhoz“ BÉCS, I., Fleischmarkt 2., Deport 5.

Ügyeljünk a védjegyre, amely a Máriacelli Szűz Máriát ábrázolja, a vöröszíni esomagolásra s az aláírásra, amely az oldalt levő kép másolata és utasításunk vissza minden utazótól.

Hygienikus újdonságok

és halhólyag óvszer-különlegességeken II. Valódi francia és amerikai gyártmány, eredeti esomagolásban :
Orvosilag ajánlva! Feltétlen biztos!
„Fatime“ I. és II. minőség, Ára tucatonként 6 és 8 K. „Semiramis“ I. és II. min. Ára tucatonként 10 és 12 K. Ezen új és modern technika szerint készült óvszerkülönlegességek, az összes eddigi gyártmányokat felülmúlják. Kaphatók kizárólag az alanti cégnél.

UJ! „AUTO VAGINAL SPRAY“ UJ!
a legmodernebb és legkényelmesebb női óvülönlegesség. — Ára 15 korona. Szétküldés titoktartás mellett.
Kérjen ingyen és bérmentve 3000-nél több ábrával ellátott legújabb képes árjegyzékemet
KELETI J. orvos-sebészeti műszer-és gumi árak gyára
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.
Alapított 1878. Telefon 13-76.

Mert Ne fogadjunk el Má-à-ást!!!

csak Óriás
F E D Á K

Cipőcrém-et?

Mert szépfényt ad

Mert Elegáns tőle a lábbeli

Mert puhán tartja

Mert Nem rongálja

Mert Vizhatlanná teszi

Mert a legkényesebb izlést kielégíti és

Mert egy

Óriás Fedák
cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz, mint egy más doboz 30 fillér-ért

ebben a drága világban az egyedüli olcsóság

Arroba Wine Compagne WIEN.

Közvetlen behozatal! Elsőrangú beszerzési forrás!
Ajánlja garancia mellett nagyon finom, Ó, raktározott, spanyol és portugáli liszta és valódi borát, különösen pedig

Gyógy- és Csemegeborait

MALAGA, MADEIRA, SHERRY, PORT, MARSALA LACRIMAE-CHRISTI, WERMOUTH ÉS COGNAC-JAIT.
Eladás literes és féliteres üvegekben eredeti árakon.
Poharanként kapható Debreczenben, Ifj. Weichinger Károly Hungária kávéházában

Világhirű SULEIMAN Gummisarok a koronajegygyel.

Főraktár Ausztria-Magyarország részére:
Hermann Hirsch-éeg Wien VII/3.

Minden a szakmába vágó jobb kereskedésekben kapható.

Apró hirdetések.

Tíz szög 20 fill., minden további szög 5 fill.
Apróhirdetések előre fizetendők.

Egy jó eggyéből való fin férfi szebb munkának
jólis díjazással felvételre Hatvan-u. 6. sz. alatt.
Kérjék meg egy darabcsinos jó nagyméretű is
felvételre.

Justiparus (nemes borovicska) 4 literes tartály-
ban 11 korona bármintve. Csemegekonzerv-
vekről árjegyzék ingyen. Felkai konzervgyár,
Barta József, Felka. (Szepesmegye.)

Zongorázik ön? 3 korona havi előfizetéssel leg-
jobb és legújabb zeneműveket kölcsönöz. Or-
szágos hangjegykölcsönző intézet, Andrássy-
ut 47. Tessék prospektust kérni.

Csemegeket díkillos csinos postadobozban bár-
hova bármintve 8 K utánvétellel szállít az Első
Magyar Mézőkivitel Vállalat. Balatonfőkajár.
Prospektus ingyen.

Mókusz-asz, kóser, legfinomabb gyártmány, li-
bászirt föltűmulja. Főzéshez, sütéshez kiváló.
Ökillos postadoboz franko 7.50. Kókuszvaj
8 korona. Pollacsek Fülöp és fia Nyirbátor.

A Kárpátia a legjobb az asztma, hurut és tü-
dőbajásoknak. Hosszu Viktor, Brassó.

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papiros
kellé és mázsáknint olcsón beszerezhetik
Horovitz Zsigmond papirtüzletében Piacz-
utca 12.

Növények, virágok

telelésre és gondozásra
a Rabkerti cég ajánlatnak. Bejelentések
a debreczeni törvényesek fegyverfel-
ügyeletjénél teendők meg.

Meteor Villamos színház

Becsikai-tér 10.

Legkedvezőbb szórakozó hely.
Debrecen város közönségének
Szombaton: 2 előadás. Este 7-9 óráig.
Vasárnap és ünnepeken: 3 előadás:
d. u. 6-7 óráig, 7-9 óráig és 9-11 óráig.
Hétfőnap: 1 előadás pont 9 ó. kezdéssel.

HALLÓ!

Ingyen nyakkendő!

Angol férfi öltönyt, telöltöt vagy télikabátot
rendelhet izléses kivitelben kószon és mérték
után két osztályban

25 30 | 40 50 koronáért.

Nagy választék gyajukelmőkben.

Ne mulassza el saját érdekében felkeresni ezen
jó hírnévnek örvendő céget

Fettmann Sándor

Budapesti férfi szabó kész férfi-, fiu- és gyer-
mekruha áruhaza DEBRECZEN, Sas-utca 4.
Kölcsönös Segélyző palota.
Minden vevő úgy a kész ruhához mint a ren-
delés után készült ruhákhoz ingyen kap
egy divatos nyakkendőt.

Nyomatott Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában, Debreczen, Darabos-utca 7. sz. Typographi szedőgépen szedve.

Özv. Dankó Béláné és Társa temetkezési vállalkozók.

Telefon szám nappal 322. (Kossuth-u. 15.) — Éjjel 66. sz. (Péterfia-u. 70).

Szives tudomásul! Tisztelt tiszteltfeink és a n. é. közönség szives tudomására hozzuk
hogy temetkezési intézetünket a mai kornak megfelelően tetemesen
magnagyobbítottuk új gyászokocikkal, díszletekkel szereltük fel. Teljes szobabehuzásokat új
szabadalmazott készülékünkkel (esetről-esetre fertőtleníve) teljesen szegek nélkül végezzük.
Temetéseket, hulla szállításokat (Crematoriumba is) személyes felügyelet és közreműkö-
dés mellett végzünk. Elvünk a tisztességes verseny. A gyászos háznál kegyeltséértően nem
tolakodunk. Csakis személyes meghívásra jelentkezőnk temetések felvétele végett.

Tisztelettel

Özv. Dankó Béláné és Társa temetkezési vállalkozók.

Eltünteti a szeplőt,

májfoltot, arcbőrráncosodást, bár-
miféle kiütéseket és hajhullást okozó
gombásodást a

CSORBA-féle ORGONA-CRÉM ára 1 kor.
ORGONA-POUDER „ 1 kor.
ORGONA-SZAPPAN „ 1 kor.
ORGONA-HAJVIZ „ 1-20 kor.
ORGONA-HAJMOSÓPOR 60 fill.

Ezen készítmények ártalmatlan anyagokat nem tartalmaznak.
Kapható minden gyógyszertárban és az egyedüli készítőnél
CSORBA JANOS gyógyszertárban KECSKEMÉTEN.

Papirkereskedésem

Csak e hó 15-éig

lesz a Piac-
utcai Stencinger-
féle házban,

azután az

ujjonnan épült „Takarék és Hitelintézet“
Piacz-utca 12. sz. palotájába

helyezem át,

mely alkalomból a jelenleg még raktáron lévő

csomagos és dobozos Levélpapírok

minden elfogadható árrban eladatnak.

Tisztelettel:

HOROVITZ ZSIGMOND

TELEFON 330.